

Передплата

за «РУСЛАНА» вносити:
в Австрії:

за цілий рік . . . 20 кор.
за пів року . . . 10 кор.
за чверть року . . . 5 кор.
за місяць . . . 1-70 кор.

За границю:

цілий рік . . . 16 рублів
або 36 франків
пів року . . . 8 рублів
або 18 франків

одиноке число по 10 сот.

РУСЛАНА

«Варяги ми очі і душу на вас, а не возміть милого, ари не возміть,
бо русь ми серце і віра руска» — З Руського вистави І Шашкевича.

Виходить у Львові що дня
крім неділь і руских свят
о 5^{1/2} год. пополудні.

Редакція, адміністрація і
експедиція «Руслана» під
ч. 1. пл. Дзюбровського (Хорун-
щини). Експедиція місцева
в Агенції Соколовського в
пасажі Гавсмана.

Рукописи звертає ся лише
напередні застережені.—
Рекламації неопечатані
вільні від порта.— Оголо-
шеня звичайні приймають
ся по ціні 20 с. від стріч-
ки, а в «Наддніп'ї» 40 с.
від стрічки. Подяки і при-
ватні донесення по 30 сот.
від стрічки.

Задачі рускої інтелігенції передовсім духовенства.

(Дальше).

В наведеній статі справедливо
на соціальні конфесії в Німеччині
яко взорець для нас до наслідування.
Такі інтелігенції повинні відбувати
по більших і менших осередках на-
шого краю в цілі познакомлення з го-
ловнішими проявами суспільного і на-
родного життя. Однак ці сходини не
повинні обмежати ся участю самих
священників. Сам автор наведеної на-
м'ягає, що на такі сходини мо-
гло би запрошувати з рефератами
ораторів з поміж сьвітської інтелі-

генції. Миж думаємо, що не лише можна,
але конечно треба на такі схо-
дини запрошувати тих сьвітських Русинів,
котрі стоять ще непохитно при сво-
їй Церкві і не відносять ся байдужно
до сего, що тепер у нас діє ся, щоби
нарід руский звести на манівці. Правда,
що навіть посеред самого духовенства
проявляють ся деякі сумніви і побою-
вання що до такої організаційної роботи,
котра нібито могла би довести до роз-
двоєння сил народних, до розбиття на-
родного табору.

Однак такі сумніви і побоювання
зовсім не оправдані і не мають ніякої
основи. Така організація, котра би кла-
ла усліва спільної праці всіх інтеліген-
тних чинників рускої суспільности на
християнській основі, зробила би нашу
дотеперішню роботу лише більше свідомою
і сильнішою, а справедливо за-
значає автор статі в Ниві, що від неї
залежить наше бути або не бути. Дуже
влучно пише о. Гадзевич „Про наші пекучі
справи“ між іншими от що:

„Вісім собі примір з людей інших
станів, урядників, учителів, ба навіть
простих робітників. Не одному священи-
ков. Сьмішно було річию, щоби
духовенство організувалось. А тут як
раз потреба змушує нас, щоби ми
організувались і спільними устами за-
говорили про себе, бо одиницю кожний
перекричить та висьміє. Для декого
організація сьвященства видалась не-
безпечною. Та чому? Если організація
людей інших станів не в страшною для
суспільности, то чомуж би організація
духовенства мала бути такою небезпе-
кою. Чи ж духовенство не може мати
своїх особистих потреб, своїх переко-
нань? От чому то ми повинні всі пред-

плачувати свою часопись „Ниву“ та
інші часописи, котрі суть нам при-
хильні. Та хочби не знати яку гарну
думку хто кинув на папір, то она не
принесе багато користи, если суть межі
духовенством такі люди, котрі навіть
не знають, чи виходить яка сьвященни-
ча часопись, або чи є які інші часо-
писи, котрі прихильно відносять ся до
наших справ. Розважмо, що подібно
розкинені по селах в нужді жили на-
родні учителі, а мимо сего они нині зор-
ганізовані імпонують своїм властям і на
завив комітету зіхались майже всі у
Львів порадитись над своїми пекучими
справами. А ми або зовсім не знаємо,
чи хто за нас пише, або перечеитавши,
нічо на се не скажемо, або розведемо
таку велику критику, що з того ніякого
не буде хісна. Нам рішучо треба зіха-
тись, обговорити всі квестії, які нас
лише можуть обходити, вибрати ко-
мітет, котрий має стояти на чолі тої ор-
ганізації. Не ждїм на чужий суд, але
осудім остро, що лише є злого в нашій
організації, перепроведемо реформи між
собою, санацію і навчїм ся якоїсь вза-
їмної карности на се, щоби наші ухва-
ли були виконані а не позістали голо-
словними буквами на папери. Під обраду
належалоб взяти справу: а) належитости
за треби, б) патронат, в) справу конку-
ренції, г) оборона перед лявою радикалі-
зму і соціалізму, д) про способи кон-
кретнійшої праці народної, щоби над на-
ми не приходив ніхто до порядку дне-
вного; а попри тих справах вирине не
одна, над котрою треба буде добре за-
становитись, як приміром „про нашу
пресу!“

Автор наведеної тут дописи влучно
вказав на потребу організації духовен-
ства за прикладом інших суспільних ста-
нів і можна лише дивувати ся, що руске
духовенство так численне і так важне
в народній рускій організації, доси не за-
брало ся до такої станової організації,
яку має духовенство інших культурних
народів. Зїзд, якого домагає ся автор,
повинен довести до такої організації, а
також обговорити основно справи зазначені
в згаданій дописи.

Однак побіч станових справ автором
порушених, натякнув він також про спра-
ви, котрі повинні обходити також і сьвіт-
ських Русинів, а до сих зачисляємо зга-
дану ним оборону перед лявою радикалі-
зму і соціалізму і про способи кон-
кретнійшої народної праці. Обидва ці пи-
таня повинні обходити весь наш загаль і
до участі в тих справах повинно ся втя-
гнути також сьвітську інтелігенцію. Спіль-
ними силами треба змагати до заради
сему лиху, яке постигло і руску суспіль-
ність в виді соціалістичної помести з у-
сякими її різновидностями, а заради сеї
треба глядіти в народній праці на основі

християнсько-суспільної програми, а до
сеї праці повинні взяти ся не лише сьвя-
щенники але й сьвітські Русини.

(Дальше буде).

Допись.

Зі Станиславова.

Від одного з поважних станиславів-
ських громадян отримуємо допись, яка
тепер перед початком нового шкільного
року є якраз дуже на часі, а яка про-
стує клевети станиславівських дописувателів
часописей: «Діла» ч. 120 і 151, «Гали-
чанина» ч. 162 і «Kurjera lwowskiego»
ч. 347. в справі гімназії рускої в Стани-
славові.

Допись звучить:

«Читаючи поступаючи в послідних
часах gradatim a minore ad maius напа-
сти на гімназію руску в Станиславові і
єї учительський збір, можна було подума-
ти собі «пес бреше, вітер несе». Бо і як
жеж назвати инакше — простіть за сло-
во — ті безличні клевети, що їх з та-
кою штудерністю і помисловістю сплі-
тали ad hoc безсовісні інформатори дне-
вників, а навіть послів до ради держав-
ної?!

Однак коли ті їдкі стріли летять ізза
плота (бож годі мені припустити, щоби
ті закиди були інвенцією самих п. послів
або редакції!) на поодиноких членів у-
чительського збору рускої гімназії (гляд.
«Діло» ч. 120 і 151, «Галичанин» ч.
162, «Kurjer lwowski» ч. 347) понижа-
ючи їх в публичній опінії і підриваючи
авторитет серед шкільної молодіжи, то я
почуваю ся до обовязку перед початком
нового шкільного року тих кілька слів
подати до прилюдної відомости. Та не
очікуйте від мене «спростованя»! Щож
маю «простувати»? Чи тоє, що учителі
Н. Н. не суть «індивідуами з під темної
звїзди», що жаден з учителів ані з
власної волі, ані по приказу директора
не добрав ся ніколи „потайно вітрихом
до куферків учеників“, що директор не
позіставав в ніяких тайних коншахтах зі
сповідниками, в цілі розігнання учеників
своїї гімназії і т. п.?! Таке простоване
було би сьмішне, понижаюче і безцільне.
Понижаюче, — бо боронити себе або і
кого иншого против дивовижних сплетень
і ординарних епітетів, хотай би навіть в
палаті парламентарній проголошених, зна-
чило би ставати в однім ряді і мірити ся
з клеветниками, — така боротьба чести

не приносить! А безцільне — бо люди правдивої етики хибаж і повірити не могли би в можливість таких фактів, як тоті, неначеб з байки »Тисяча і одної ночі« взяті, о зраджуванню тайників сповіди або вітрихах!!

А саме для тих без совісти і чести лиш пишу ті слова; погляди людців, для котрих етика єсть чимсь чужим, зглядно, котрі мають свою окремішну етику, полагаючу на безсовісним паплюженню людий, хоть би найсовіснійших, і річий, хоть би найсвятійших, — єсть мені байдуже!

Проте не о »простованє« мені ходить, тим більше, що тоє, що до спростованя надавало ся, навів вже оден з учителів рускої гiмназиї в Станиславові в дописи в »Ділі« ч. 155 (хоть також в дечім хибно: учит. Кшишковекий учив польского в п я т ь о х — не в двох — клясах і дав 14 »двійок« на 164 — не на 114 — учеників). Моїм наміром єсть виснувати жерело тих напрасних нападів на директора і учительский збір рускої гiмназиї та знов не о особи несовісних інформаторів мені йде — а радше о відкритє перед здорово мислячою публикою жерела негодованя наших противників.

1) При нинішнім часто густо індеферентизмі релігійнім декому се не в лад, що в рускій гiмназиї виховує ся нашу молодіж в дусі релігійнім. І належить ся дяка управі рускої гiмназиї, що для виробленя характеру підрастаючої дитини і розвиваючого ся молодця для вціпленя правил здорової етики і т. д., хоронить нашу молодіж від впливів, котрі би в житю могли впровадити колісь в них роздвоєнє межі переконаньями а іменем, яке кождому дає єго приналежність конфесійна. І проте старає ся — передовсім о. катехит — вціпляти в нашу молодіж належне пошазованє зверхної форми католицизму, якою суть обряди і практики релігійні, — та отсе перше жерело негодованя, одна з причин докорів і нападів на гiмназию!

Закидає ся катехитови, що »втолочє« в молодіж біготерию, що каже в церкві клячати ітп.; та і того вще за мало! Щоби як найсильнійше підорвати в молодечих серцях довіре до єї провідників і забити духа релігійного, видумує ся дивовижну сплетню про зраджуванє тайни сповіди! Та тим закидом як слід зрадили ся самі з своїми інтенциями клеветники наші! Чи застановили ся ті панове хоч крихітку над тим, яку моральну кривду заподіють они — не кажу вж», чоловікови, якому закидають безпідставно злочин — а тій молодіжи, котрої хотіли би бути патронами?! Чи не мали они того почутя, що таким закидом, хоть як безпідставним і неоправданим, підкопують они довіре до самої інституції сповіди, що допчуть в очах молодіжи святість тої інституції і немов кричать: уникай сповіди, молодче?! Та власне се ціль їх! Чого не можуть осягнути підшептами і намовами, сего старають ся допняти хотьби жертвою невинного чоловіка, — у них ціль освячує средства! Не вір їм, що лише практики релігійні они відкидають, а етика християнська в них є. Exemplum docet!

І такі люди сьміють говорити о характерах!

А »Галичанинъ« ликує з того (ч. 162. Письмо изъ Станиславова). Якийсь »отець«, котрим видко метала зависть, що не єму, а иншому дістала ся катехитуря в »украинской« гiмназиї, використав зручно нагоду, щоби відкрити публично свої жалі! Не зрозумів, а радше не хотів зрозуміти, що ціла сплетня о сповіди був то хитро обдуманий маневр, котрий цілив не в особу, але в квестию релігійности, і коли би єму була при пала місія катехита в тій гiмназиї, то в місце Бородайкевича єго укрите смиренньєко а бязливо за параваном дневникарської тайни шановне імя було би так само фігурувало в інтерпеляції до міністра просвіти. Mutato nomine de te fabula narratur!

(Конець буде).

Кацапска безхарактерність.

Посол Сянїччини, п. Курилович, виїшов, як звісно, як компромісовий кандидат до державної ради, поставлений льокальним комітетом з 35 членів так москвофілів, як і народовців. Мимо сего заявив себе Москалем, солідаризуючись з Марковом і Глібовицким, а навіть в своїй ренегацкій заїлости пішов дальше, як другі »вибивші« члени з українського клубу. З сеї причини виборці-Українці того компромісового карьеровича оголошують отверте письмо до него, де між иншими читаємо:

»По славнім »яйце-і мордобитю« у Львові в »Народнім Домі« заявили Ви опісля в часописях, що з клубу не виступите а зробіте так, як Вам кажуть Ваші виборці. І щож дїє ся? Ви не питаєте о гадку і рішенє анї політичної сянїцької »Руської Ради«, анї спільного виборчого комітету з 35 мужів довіря, анї не питаєте о думку своїх виборців, але скликуєте собі в секреті, довірочно, щось о коло 20 осіб з своєї партії — так, як би лише тим особам або виключно своїй партії завдячували Ви мандат — і на команду спроряджених »юношей« рішаєте і оголошуєте в часописях, що виступаєте з руского клубу і зобовязуєтесь »телеграфически« донести бар. Бекови, що народ, котрий Ви заступаєте і з котрого ласки Ви тепер попри свою красну платню побираєте назіть в Риманові на парламентарнім урльові, по 20 К денно, не є »ukrainisch«, анї навіть »ruthenisch«!

Та з Вас, п. посол, таки »хитрий з біса Малорос«, або инакше сказавши: спиртний чоловік, коли Ви от-що дїєте: Як отсе аж тепер нам, сянїцьким народовцям стало звісним, Ви п. посол, — щоби не стратити зовсім ласки у »меравцев-Українцев«, а властиво, щоби їх пустати »в дураки« — Ви післали до декотрих з них облєсні листи, в котрих звиняєтесь з Вашого послїднього — як Ви самі видко признаєте — недобяльного і некоректного вчинку; в котрих Ви пишете, що по виборах Ви перші завзивали всіх послів Русинів до спільної праці в однім руськїм клубі; що мимо того, що улягли Ви »повелїням« Вашої головної організації, Ваших »старших«, і виступаєте зі спільного руського клубу, однак Ви таки »публично« заявляєте, що »духом є Ви і дальше разом з добрями, чесними послами Русинами, що душею і серцем належите до спільного клубу і з ним дальше спільно будете трудитись«!

Ми, розважуючи отсей Ваш повий виступ, питаємо самі себе: Чи се не глум? Що більше у Вас подивляти: чи недостачу »послїдовальности«, чи хлопопанский спосіб думаня і

писаня, начислений на туманєнє своїх виборців?! Ви, пане посол, мабуть забули, що нині і селянин розуміє недостачу ширости і не дасть ся дурити грою слів! Ні! Того хіба вже за богато! Таке поступованє хіба вже не приносить Вам чести, пане посол! Ви отсе з одного боку вирікаєтесь своїх руских виборців (бо чейже конвентикель горстки неповажених людий, вібраних на чейсь поклик дня 30. липня с. р. не повинні Ви були ідентифікувати з загалом виборців!), а з другого боку Ви по своїому звичаю, хитро-мудро хочете пошити нас в дураки! Боячись отверто сказати, що Ви Москаль, хочете в каламутній рибу ловити! Ви з гори знаєте, щоби в разі відповіли всі Ваші хлопські виборці для Вас ліпше, як Ви хвилиєо будете о якто каже нарід: »ні пес, ні баран«. Не жають ся вибори до сойму, може знов у ся штука! Аж уже по всему показавло знова барву. Вас ще надить посада в край виділі... але чейже не впадуть Вам так л »pieczone gołąbki do gąbki«.

В наведених висше причини з Вами, п. посол Курилович, глибоке і обурєнє. З Вашого поведєня ми консеквенції і будемо вже тепер собі на будучє з Вами поступати...

Таких то людий видвигала консолїдація! Коли ми писали о нійше, то консолїдатори обурювали нас і закидали нам всячину, а тепер виходить правда на верх, як олива на воді.

Новинки

— Календар. В суботу: руско-кара і Лавра; римо-кат.: Р. ймунда. — Блю: руско-кат.: 10 по Сож; римо-кат.: Б. В понеділок: руско-кат.: Самуїла; римо-кат.: Юста еп.

— В справі запомог для хліборобів, яких навістили с. р. елементарні нещастя, оповіщує пос. др. Олесницький: На надходячій сесії сойму хочу поставити внесенє в справі підмоги для рільників, які потерпіли сего року наслідком нещастя елементарних. Прошу Вп. Родимців — а передовсім Ви. Організаторів з всіх повітів східної части краю — щоби зволили як найскорше подати мені (до Стрля) по можности найдокладнійші дані що-до розмірів шкоди, яку потерпіли сего року селяни-рільники в наслідок нещастя елементарних в їх повітах. На кождий спосіб прошу в дотичних реляциях зазначити: 1) рід катастрофи елементарної (посуха, град, повінь); 2) котрі громади або що найменше кілька громад в дотичнім повіті зістало діткених і 3) які роди продуктів земних через се потерпіли — і 4) який є в приближеню процент неврожая а то: чи цілком який рід продукту не дописав, чи лиш о 50% або о 25% менше єго, як звичайно. Інформації прошу надсилати мені як найскорше, бо час короткий. Веї рускі часописи прошу о ласкаве перепечатанє сеї оповістки.

— Перед карним трибуналом у Відни розпичє ся в понеділок дня 2. верєня розправа проти обжалованих о участь в демонстрації з 23. січня с. р. на львівскім університеті. Яко обжаловані мають станути: Ярослав Бабій, студ. філософії, Петро Бекесевич, студ. філосо., Іван Цяпка правник, Лев Ціхонський правник, Андрій Дїдуник, медик, Микола Галуцький, правник, Василь Гладкий, філосо., Франц Коковський, філосо., Тарас Коритовський, правник, Павло Крат, правник, Йоахим Крисоватий, медик, Олекса Левицький, правник, Осип Назарук, правник, Володимир Рахинський, студ. філосо., Лев Смулка, філосо., Іван Тиховський, філосо. і др. Володимир Бачинський, адвокат, конципїєнт. Всім висше названим, з виїмком д-ра Володимира Бачинського — закидує прокуратория сповненє злочину

публичного насильства в § 85. а) зак. кар. та злочину тяжкого ушкодження тіла з §§: 152, 153 і 155 д) зак. кар.; д-ра Володимира Бачинського обжаловує прокуратурія за співвину в усіх вичислених висше злочинах, а Павла Крата — крім усіх тих злочинів — ще за публичне насильство з §§: 83 і 99 а. к. та за переступства з §§: 320 е. і 411 зак. кар. — До розправи покликують акт обжаловання двох знавців лікарів та 37 свідків, — у тім числі п'ятих Поляків-професорів львівського університету, кількох університетських возних і слуг, цілий ряд польських академиків, комісаря поліції, д-ра Віняржа, бібліотечного функціонера та декількох випадкових свідків інкримінованої події зпоза університету, а між ними студентки Русинки. До розправи мають також предложені протоколи візії львівської, судово-лікарських оглядин і конфронту. Проводити розправу буде радник др. Люкс, обвинувачувати буде перший прокуратор, інтересів державного скарбу буде адюнкт львівської прокуратурії скарбу Вайнфельд; оборона лежить у руках адвоката Роде, д-ра Йоахіма і д-ра Івана

Промінь погас. Независимий орган у видавничій справі «Промінь» видаваний п. Гарасимовичем в Вашківцях, перестав виходити з серпня с. р. Видавець виправдує свій кроку браком друкарні на місці і... д... Хот перший мотив ставить п. Гарасимович на першій місці, то другий був безперечно рішучим. Учителству, видко, надолго безпастанне шкальоване в «Промінь» незаслужених людей на поля народного письменства і щирах приятелів народних у... В оповістці про замкнене видавництва в Вашківцях п. Гарасимович тим, що... д... удаю сь заінтересувати наш загальний... вільної школи... та позискати для... ж посольські і інші міродатні круги... *Quis nihil nisi bene!* Але сам п. Гарасимович зазначає, що «на сходинах Коломийського Відділу «Взаїмної помочи» дня 7. липня с. р. сей Відділ обіцяв, що розгляне сь за відомим редактором в Коломиї». Се найбільше свідчить про діяльність уступаючого редактора.

Вибори в Збаражчині. За своїм кандидатом на соймового посла, Шмігельским, розвинули соціалісти в Збаражчині горячу агітацію. В справі тих виборів їздили навіть пп. Остапчук і Діаманд до міністра внутрішних справ, Бінерта, з просьбою, мовляв, о «чисте» переведення виборів. Контркандидатом п. Шмі-

гельського буде селянин Михайло Грегорашук з Кошляк або Костецкий з Токів.

Вінчане п. Андрія Федора, урядника «Дністра», з г-ною Антонією Буцачкою відбуде сь дня 14. вересня о 7. год. вечером в парохіяльній церкві в Золочеві.

Зїзд рабінів. В Судовій Вишні відбуває сь зїзд рабінів ортодоксів з цілої Австро-Угорщини. На наради винаято тамошну божницю за 2.000 К. Скликанем зїзду занимали сь «чудотворці» з Белза і Чорткова. В президії засїдають оба згадані рабіни і прешбургский рабін, Шрайтер. Між 500 учасниками зїзду є чудотворний рабін з Садагури.

Вакаційні оселі в шатрах. В Зєдинених Державах півн. Америкі уряджують підчас літних ферій около 40 вакаційних оселі по 200 хлонців під шатрами. Оселі лежать над берегами озер або рік. Хлонці переводять цілий день на вільнім воздусі, а лише на ніч залазять під шатра. По вакаціях чує сь кожний здоров як риба, а обсмалений сонцем виглядає як Індиянець.

Холера в Росії розгошує сь на добре і посуває сь здовж Волги на північ. В Нижнім Новгороді над Волгою померли оводі дві особи на холеру. Були се перші випадки холери в тім місті. Повітова санітарна комісія в Казані порішила забезпечувати лікарів на 5.000 рублів, фельчерів на 3.000 рубл. а доглядачів хорих на 1.000 рубл.

Доходи російських писателів. Проф. Н. Толстой за 55 літ літературної праці заробив для своєї семі ренту 20—25 карб. (від видання творів). Правда, останні 20 років він дає дозвіл всім видавцям передруковати его твори даром а тільки саме «Відроджене» продає покійному видавцеві «Нивы», А. Ф. Марксу. Але гроший за «Відроджене» Л. Н. Р. собі не вважав, — а всі віддав духоборам. Наслідки Салтикова за право літературної власности відібрали від Маркса 180 тисяч карб. Вдова Достоевского за право безплатного додатку до «Нивы» его творів взяла від Маркса 75 тисяч карб., при чім право власности лишилось при ній. Чехов продав всі твори ред. Марксові, за 75 тис. карб. Купрін за одного «Посєдника» дістав 10 тис. карб. Сергєєвко за 2 видання своєї праці «Какъ живеть и работает Л. Н. Толстой» одержав 15 тис. карб. Але мадуть найбільші літературні гонорари дістають Л. Андрєєв та М. Горький. Вони одержують тепер за кожний аркуш друку (16 сторінок) по 1000 карб. себ то по 1 карб. за рядок і крім того дістають ще частку з чистого доходу від тов-а «Знаніє». А. Амфітеатров звичайно бере участь заравом у кількох пе-

риодичних виданях. Між иншим від «Руси» він має місячно 1.500 карб.; від «Кіевской Мысли» побирає по 1.000 карб. на місяць. В. М. Дорошевич ранійше заробляв на рік до 36.000 карб.; тепер одержує з «Русского Слова» 14.000 карб. Лев Тіхоміров, дістає 12.000 карб. на рік. М. О. Меншіков, колишній талановитий «народник» з гайдебуровської «Недѣли», тепер побирає з «Нов. Времени» 12.000 карб. платні на рік та по 50 кон. за рядок; всього взагалі одержує від газети до 40.000 карб. щорічно. Л. Гольдштейн, що переніс сь з «Нов. Времени» до «Голоса Москвы» дістає 12.000 карб. платні та крім того від рядка. А. А. Століпін за свої «Замѣтки» в «Нов. Времени» має платні 12.000 карб. Боборикін, Арцибашев, Крандівска та Ламін-Сібірйак заробляють від 300 до 500 карб. від аркуша друку. Сергій Сафонов доставав від Маркса по 1 карб. за рядок віршів в «Нивы». Немирович-Данченко за часів війни брав від «Русск. Слова» по 5000 карб. на місяць і крім того редакция платила за всі телеграми. Н. А. Демчинський також за часів війни мав від «Бирж. Вѣд.» по 4000 карб. на місяць, не рахуючи видатків редакції на телеграми. За реферати з думи найбільше заробляв співробітник «Нов. Вр.» Піленко, якому платили поперх 2000 карб. на місяць.

Місто Відень числило з кінцем грудня м. р. 1,988.686 душ населєня. Нині буде у Відні вже поперх 2 мільони мешканців, бо річний прибуток населєня вносить 2.28 процент. В 1906. р. уродило сь у Відні 55.716 душ, померло 33.973. Простор, на яким лежить Відень, обнимає 27.308 гектарів. Мешкальних домів було 38.763, а в них 444.997 мешкань. Огороди і публичні плянтації займають 9,980.600 м², а на їх удержанє громада видає мільон корон річно. Вартість недвижного майна громадского вносить 479.962.600 К, а движимого 204,655.000 К; довг громади вносить 528,719.000 К.

Нєстор ісландских поетів помер. В Рекявік помер 2. с. м. пенсіонований гімназійний учитель Бенедикт Грендаль, оден з найзнаменитших поетів і найзнатійших геніїв Ісландії. Він родив сь 6. жовтня 1826 р. яко син славного ісландского фільольога Свейберна Едільсона. Яко поет був Грендаль головно ліриком. Его поезії видано в році 1900 під заголовком: «Книга пісень». Він є також творцем першого ісландского шучного епоса і крайно комічних оповідань. Грендаль був також знаменитим натуралістом, дальше дуже здібним рисівником, не менше здібним фільольогом в області північної та старинної

Матеріяли до історії звєснн Галичан з Буковинцями.

Ч. 54.

Лист із. Воробкевича до братів Барвінських, писаний 13 (25) липня 1867.

(Дальше).

Що то за красний чась, ті вакації! якъ я на нихъ подумаю, то душа ажъ підъ хмарн літає-бує! Але три рази щасливъ той студентъ, котрому судьба судила той зачатий чась у дому своїхъ родичівъ, підъ крилами своі рідної неньки прожити! Відъ тої чудесної поезії незнає нічого той студентъ-сирота, котрій підъ чужою стріхою меже студеними людми сей золотий чась перетручати прєсудженъ... Наче Васъ бачу, мої дорогі Барвінчвики, якъ Ви собі у садочку сидите, Володко Вамъ щось читає, а ти, Олексю, звъ поважними чертами тутъ тамки критичне слівце премітете; разомъ чути ізъ порога: «ходіть, діти, до кави...» і ви усі, наче ті соколяки, звъ усміхомъ на личку до хати поспіпаєте, щобъ дорога, мила ненька на своїхъ дітокъ довго нечикала. Отъ, мої милі, і я хотівъ вамъ мою драму «Петро и Настуся» надослати, щобъ мали що читати, розбврати, критикувати и поправити и узавимъ сь до писаня, по уже

коло 8. листу такъ знемігимъ, що ажъ боячись, що мої крижі такими нестали, якъ нещасного Васєля (у мої драмі), лишивимъ до чорта ту писанину. Но що тутъ робити, половину драми неможу я Вамъ післати? Довго я клопотався и разомъ мені у гадку упало, вамъ мій оригіналь післати, Ви звъ него — хочъ такъ брідко писаній — цілу драму знати мети, одно други хочъ відгадаєте, а трете Вамъ Ваши серце розтолкує. Посылаю вамъ дві книжці, де я мої твори списую, ти Олексіку, дополнишь собі драму, а ти, Осипу, хочъ трохи заглянешъ у мою Іділлію... а по часі міні сі книжки назадъ відопшлите! Дуже тішавбим сь, якби ви прочитали мою першу рукопись. «Петро и Настуся» уже давно заснувавимъ, я її у першихъ 4 стихахъ (якъ у IV. дії) підъ заголовкомъ «Иванъ и Олена» написавъ и до редакції Слова піславъ; но бачуче потому, що тамъ у многихъ річахъ зблудивъ, узавимся недавно до сеї драми, сбробивъ її зовсімъ, написавъ просєєю... и ридакторъ слова хіба лишъ звъ характеру Воронского, Стєцка, ворожки пізнавби, що го та сама, котра у него. Я її лишъ Вамъ, мої братя, посылаю, и дуже радбимъ, щобъ про то нікто білши незнавъ... у ні правда, а правда у очі коли!

Друга моя драма «Козакъ Бандуриста» такожъ такими стихами — | — | — | — | — | написана, знаходиться у редакції Слова. Якби її грєсть Вамъ подобалася, якби ти мені дополнил(ь)нихъ вдей підъ руку

дали, то радєсно до обробленя узавбимся. Пі грєсть така: (Она лишъ у II діяхъ, а коротша відъ Петра и Насті).

Дамянъ чумаць знайшовъ, звъ Криму чи звъ Дону вертаючись, у степу мертву жінку и маленьке трелітнє дівчатко. Вінъ живну погрибъ, а дитятко звъ собою взявъ — и понежи вінъ бездітнимъ бувъ, то дужи утішилася Темяна, жива его, тою дитвиною-дівчиною и пелнувала її, як ока у голові... Віросла Катруся красна и гарна, но все она щось сущє, знає вже, що Дамянъ и Темяна не її родичі... такожъ почасі пізналася она ізъ молодимъ козакомъ Остапомъ.

Федко, батько її, бувъ у поході, тимчасомъ прийшла орда и узєла живну его и малу Катрусю звъ полонь. Вернувши Федько звъ походу, а зобачивши, що хатка згоріла, а живни и дочка немає, взявъ сіромаха на плечі бандуру и пішовъ у світъ, живни и дитини шукати. Шукавъ вінъ їхъ 16 літь — и якъ прийшовъ до Дамянового хутора, то пізнавъ по кресті, котрій носила на шеї, Катрю, свою дитину. Дамянъ усє розповівъ, Федіръ пішовъ у степъ, де его скарбъ, що звъ Візантії прєнісъ, законаний бувъ, узавъ его, прийшовъ на весіллє свої дитини и передавъ імъ свої дари, золото, зрібло, шовки и адаманці. Весіллє, гульня и уже, мій милий Олексєку, конець.

(Дальше буде).

Фільології. Свої фільос. праці зібрав в творі: «Clavis poetica antiquae linguae septentrionalis», переклав дванадцять перших співів Іліади і кілька співів Одисеї в метрум пісень «Едда» і сам писав поезії в латинській мові. З ним помер останній «латинський поет». Грендаль видавав часопис для науки, літератури й поезії і займався фільософічними студіями. Яко полемік перевишав всіх що до влучності і дотепу. Коротко перед смертю казав до свого приятеля: Не можу ходити, не можу дихати; але впрочім зовсім здоров.

— **Дрібні вісти.** Намісництво дозволило о. Богданови Кошичкови, професорови учит. семінарії муж. у Львові, змінити родове назвико Кошичак на Боднянський. — Нові почтові уряди отвирають ся з днем 1. вересня в Боленю (пов. Краків) і в Шимбарці (пов. Горлиці), а з днем 12. вересня в Іванківцях (пов. Тернопіль) і в Кумешниці (пов. Живець). — На коломийській льокальній залізници викрито велику мальверзацію. Урядник із Станиславова, присланий на контролю, сів до поїзду на Надвірнянським передмістю і велів кондукторови показати рахунки білетів. Показало ся тоді, що всі пасажири мали вже по кілька разів уживані білети. Кондуктор стягнені від пасажирів білети продавав на другий день, а гроші ховав. Така маніпуляція вела ся серез чотири роки. Кілько гроший в той спосіб спроневерено, годі знати.

Опозистки.

— **Пелертуар руского театру в Яворові.** На місци рільничо-промислової вистави. Початок 7 1/2 вечером. Білети продає ранше торговля п. Куколя і Шенемана.

В суботу дня 31. серпня в салі «Сокола» «Чорноморці» нар. оперета в 3 діях, музика М. Лисенка.

В понеділок дня 2. вересня «Ой не ходи Грицю та на вечерниці» нар. образ зі співами і танцями в 5 діях М. Старицкого.

Ві второк дня 3. вересня «Суета» ком. в 4 д. Карпенка Карого.

В середу дня 4. вересня «Галька» опера в 4 д. С. Монюшка.

В суботу дня 7. вересня «Продана наречена» опера в 3 д. Ф. Сметани.

В неділю дня 8. вересня в салі «Сокола» «Маруся Богуславка» істор. образ зі співами М. Старицкого.

— **Позір!** В неділю дня 1. вересня зберуть ся други як також учасники поїздки до Стрия на головнім двірци точно о год. 7. рано. Поїзд відходить о год. 7:30. Неумундуровані други і всі учасники мають заосмотрити ся в сокільські відзнаки, котрі набути можна в «Соколі», або у провідника поїздки в неділю рано на двірци. Без згляду на погоду в той день, поїздка відбуде ся. Умундуровані други являть ся в суботу о год. 7:30 вечером в «Соколі». Гаразд! — *Старшина.*

— **Посо́льські звіти** будуть складати: др. Т. Окуневский дня 1. вересня о 2. год. в Глушкові, а дня 15. вересня в Ланівцях; др. К. Левидский дня 1. вересня о 4. год. в Сернях середних, а дня 2. вересня о 12. год. в Бовшівці.

— **В справі вибору посла з міста Львова** подає президія магістрату до відомости: Для усуненя сумніву, який міг би настати в наслідок похибки в друку карт легітимаційних, звертає ся увагу П. Т. виборців, що доповнюючий вибір одного посла до сойму кравого з міста Львова відбуде ся ві второк дня 3. вересня 1907. Розіслані карти легітимаційні є важні до вибору на день наведений повисше.

Телеграми

в дня 30. серпня 1907.

Рим. Tribuna доносить з Петербурга, що виїмковий стан в королівстві польським буде продовжений аж до того часу, поки не настане там повний спокій.

Париж. Дневникам доносять, що в Фезі вибухла революція. Султан і міністри ув'язнені в палаті, до якої добивають ся Мавританці.

Льондон. З Каса Блянки доносять, що султан-самозванець Мулей Ганид старає ся о порозумінє з Европейцями і приказав Мароканцям не нападати на Французів.

Богдан Лепкий

ЗА ЩО?

(Конець.)

„Бийти його, бийти його, ой крижі, ой-ой-ой!“

Кількоро хлопських тіл счіпало ся в одну потвору, що крутила ся, ревіла і стогнала по подвірю, вимахуючи й приклякаючи на кільканайцятьох ногах, вириваючи з розчіхраних гол в волосє, харкаючи проклонами і кровю.

Соцький намагав ся встати і докинути свою пайку, але з кожним разом падав ще низше і кричав еше жалібнійше: „Крижі, ой крижі, бийти, поки диме — крижі!“

А потвора заедно крутила ся по подвірю, як встекла, як навіжена лишаючи за собою стони, кров, клапті і кусні одежі.

До неї, як чайка до фалі, припадала розхрістана жінка і білими устами просила несамовито:

„Лишіть, бо вбєте, лишіть. Що робите, люде, лишіть!“

В хаті збудили ся діти і кричали.

Потвора котила ся від порога до воріт; тут розпала ся, як посікана га дюка.

Кількох хлопів обкриваєлених, задиханих, стояло коло купи людського мяєя.

„Алеж, моцний, як звїр“.

„В криминалі набрав такої сили“.

„Обпорядив нас, як треба“.

„Дивіть ся, де мої зуби, о!“

„А менї палець відкусив до чиста“.

„О — о — о!“

„Ой не видержу, крижі!“ — стогнав конаючи Соцький.

* * *

На небі горіли зорі. На церкві відозвав ся дзвінок. Зразу легко, якби хто пальцем до райської брами стукав, потім сильнійше, якби срібні кулі по церковній бані летіли, частійше і сильнійше, аж разлетіли ся чисті звуки по селі, по полях, по дібровах, звїщаючи цілому сьвітови щасливу, добру вість, що родив ся Христос.

НАРОДНА ГОСТИННИЦЯ

Готель, реставрація і каварня — ріг ул. Сикстускої і Косцюшка у Львові.

Приїхали дня 29. серпня: о. Ал. Хтєй з Беньови, о. Ом Король з Саранчуків, Цегельский з Черновець, Ант. Погорєцка з Бродок, Юрій Бренцав з Буковини, о. Ст. Яворский з Рудник, о. Юл. Федусевич з Стрия, о. Петро Янів з Гнилої, Лев Гнатишак з Коломиї, Рад. Грабовенський з Долини.

Colosseum

В пасажи Германів

при ул. Соняшній у Львові.

Нова сензаційна програма

від 16. до 31. серпня 1907

Щоденно о год. 8. вечер пред В неділі і сьвята 2 представлення о пол. і о 8. год. вечером. Що пятни, представленє. Білети вчаснійше можти в конторі Пльона при ул. Каролика ч. 5.

Всілякі

КУПОНИ

вил осовзні цінні папери

вишлачує без потрученя пров або коштів

Контора виміни

ц. к. упр. гал. акц

БАНКУ Гіпотечного

„Між Своїми“ низка руских пісень на цитру уложив Зенон Кирилович, — вийшла і можна набути по 2 кор. за примірник в книгарні Тов-а ім. Шевченка у Львові і М. Жиборського в Коломиї. (4—5)

При нагоді побуту у Львові поручаємо і просимо не залишати відвідати робітні нашого Товариства.

Одиноке Товариство для розвою рускої штуки

у ЛЬВОВІ площа Бердардинська ч. 8. (Краківський готель)

виконує у власній **Артистичній різьбярско-позолотарській робітнцї** по приступних цінах хороні, правдиво артистичні церковні предмети як: іконостаси, вітарі, кивоти, процесійні образи, проповідницї, рами до образів, всякі церковні образи і пр.

Народний стиль, народні мотиви, на жаданє можемо примінити.

З замовленєм належить звертати ся просто до Дирекції Товариства

у Львові, пл. Бернардинська ч. 8. (Краківський готель).

ПРОСИМО СПРОБУВАТИ.

Перед відданєм роботи просимо жадати від членів Товариства легітимації.

Товариство в жаднім случает не послугує ся агентами.

Всякі замовленєня приміляє і уиони заклочуєє ся кількюно ліпше Дирекції у Львові.